

CODI 21432 LITERATURA GREGA I

Prof. Jordi CORS i MEYA

Objectius

L'objectiu del curs és posar els fonaments per a l'estudi sistemàtic de la literatura grega de l'època arcaica i primera part de l'època clàssica, amb actualització de problemes i de camps d'estudi, tot concebut com a punt de partida per a l'ampliació de coneixements a través dels cursos de Filologia Grega (inclosos en el Pla d'Estudis) i del treball personal.

Contingut

El programa de l'assignatura, que ha estat redactat procurant seguir alhora el criteri temàtic i el cronològic, es prepararà mitjançant la bibliografia recomanada, les explicacions de classe, que inclouran pràctiques dirigides d'anàlisi de textos.

- **Problemes generals.** Concepte de literatura grega.- Els períodes de la literatura grega.- Els gèneres literaris.- Tradició i originalitat.- Literatura i societat a la Grècia antiga.- La literatura com a expressió d'ideologies de classe.- Les fonts i la transmissió de la literatura grega.
- **L'epopeia homèrica.** Els orígens de la literatura heroica.- Anàlisi de la *Iliada*.- Anàlisi de l'*Odissea*.- Homer i la història.- La qüestió homèrica.- La llengua dels poemes homèrics.- La dicció formulària.- Els elements de la composició èpica: discursos, símils, digressions, escenes, *Ringkomposition*, &c.
- **La poesia hesiòdica.** Anàlisi de la *Teogonia*.- Cosmogonia, teomàquia i teologia de la dike.- Anàlisi dels *Treballs i Dies*.- La condició humana i social. La dike com a praxi i ètica del treball.- Hesíode i Orient.- Els *Catàlegs* i altres poemes del *corpus Hesiodicum*. L'*Escut d'Hèracles*.
- **La poesia narrativa posthomèrica.** L'èpica cíclica. El Cicle Tebà. El Cicle Troià.- L'èpica regional perduda. Paníasis.- El Cicle èpic i la literatura posterior.- Els *Himnes homèrics*.
- **L'elegia i el iambe.** Característiques dels gèneres iàmbic i elegíac. Orígens, estil, metres i continguts.- Els àmbits literaris de l'elegia i del iambe.- El iambe: lluita política i invectiva personal. Arquíloc. Semònides. Hipònax.- L'elegia ètica i política: Cal·lí. Tirteu. Soló. Mimnèrm. Xenòfan. Teognis i la Col·lecció Teognídia.

- **La lírica coral.** Orígens, estil, gèneres i continguts de la lírica coral.- Els primers poetes.- Poesia coral a Esparta: Alcma.- Lírica coral narrativa a l'occident grec: Estesícor i Íbic.- La renovació de la lírica coral: Simònides.- L'esplendor de la lírica coral: Baquílides i Píndar.

- **La poesia monòdica.** Origen, estil, llenguatge i continguts.- Poesia política a Lesbos: Alceu de Mitilene.- Erotisme i ètica en Safo.- Anacreont: humor i erotisme.- L'escoli àtic. Poesia popular.

- **Els primers filòsofs grecs.** El context econòmic i cultural.- Els físics milesis.- Pitàgoras i els pitagòrics.- L'estil aforístic d'Heraclit.- Poesia mitopoètica en Parmènides.- Empèdocles, mestre de veritat.- La filosofia materialista: Anaxàgoras. Leucip i Demòcrit.

- **El naixement de la historiografia.** Transformacions socials i invenció del passat.- Els primers documents: genealogies i memòries de viatge. Els primers logògrafs: Hecateu, Acusilau, Ferecides, Hel·lanic.- Heròdot, «pare de la història». Complexitat i unitat de la seva obra. La dimensió tràgica de la història.- La llengua i l'estil d'Heròdot.

- **La tragèdia grega.** Els problema dels orígens.- Els primers poetes tràgics.- Estructura de la tragèdia.- Llengua i estil.- Concursos i representacions.- Èsquil, «el creador de la tragèdia». L'optimisme ètic i polític.- Sòfocles, el poeta d'Atenes. La tècnica dramàtica de Sòfocles. El pessimisme sofocleu.- Eurípides i la crisi de la polis. L'influx dels sofistes.

Continguts pràctics.

Al llarg del curs, hom treballarà en l'anàlisi, interpretació i traducció d'una selecció de textos d'Homer (*Ilíada* i *Odissea*), Hesíode (*Teogonia* i *Treballs i Dies*) i Cicle Èpic.

Avaluació.

Els alumnes demostraran el seu nivell suficient:

- 1) Amb la realització dels corresponents exàmens sobre els continguts teòrics;
- 2) amb la realització de proves d'interpretació de textos èpics arcaics.

Bibliografia

Per a la preparació de l'assignatura es recomanen, per la seva qualitat pedagògica i científica i per la rica bibliografia aportada:

ALSINA, J., *Teoría literaria griega*, Gredos, Madrid 1991.

LESKY, A., *Historia de la literatura griega*, Gredos, Madrid 1968.

LÓPEZ FÉREZ, J.A. (ed.), *Historia de la literatura griega*, Cátedra, Madrid 1988.